

XXIII-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

PSICHOLOGIJA ŠIANDIEN: tarp stabilumo ir kaitos

2026 m. gegužės 15 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
23rd Conference of Junior Researchers in Psychology
**PSYCHOLOGY TODAY:
BETWEEN STABILITY AND CHANGE**

MAY 15, 2026

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Agnė Grigaitė

Nariai | Members: Livija Žiemienė,
Jurgita Tilingaitė, Fadzai Munyuki,
Lauryna Vilutytė, Paulina Smolskaitė,
Ugnius Binkauskas, Sandra Bagdonaitė-
Jankauskienė, Adelė Petravičiūtė.

Studentai | Students:

Brigita Mikulstykė, Bernardas Liukaitis.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Justas Stabrauskas, Gabija Kasilovskytė.

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkas | Chair: Doc. dr. Alfredas Laurinavičius

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, dr. Austėja
Dumarkaitė, dr. Arūnas Žiedelis, prof. dr. Ilona
Laurinaitytė, dr. Viktorija Azuma, doc. dr. Greta
Kaluževičiūtė, dr. Gabrielė Skabeikytė-Norkienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

Go Vilnius

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2026>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2026 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Nėra pakankamai ištirta, kaip atsparumas siejasi su asmenybės funkcionavimo lygiu ir mentalizacija. Šie du konstruktai apima įvairias kompetencijas, kurios gali būti reikšmingos prisitaikant prie sunkumų: emocijų reguliaciją, refleksyvumą, ypatumus, leidžiančius palaikyti kokybiškus tarpasmeninius santykius.

Šio tyrimo tikslas – išanalizuoti psichologinio atsparumo, asmenybės funkcionavimo lygio ir mentalizacijos sąsajas bendroje suaugusiųjų imtyje.

Metodika. Tyrimo imtis: 143 asmenys 18–73 m. amžiaus ($M = 29,72$, $SD = 11,82$). Iš jų: 98 moterys, 42 vyrai, 3 kita. Mentalizacijos vertinimui pasitelkta Mentalizacijos skalė (MentS), asmenybės funkcionavimo lygis vertintas naudojant Asmenybės funkcionavimo lygio skalę – Trumpąją versiją (LPFS-BF 2.0), o psichologiniam atsparumui tirti naudota Atsparumo įvertinimo skalė (RES).

Rezultatai. Atlikus koreliacinę analizę šiame tyrime nustatyta, kad esant didesniai psichologiniam atsparumui, yra aukštesnis asmenybės funkcionavimo lygis ir mentalizacijos gebėjimai. Daugialypės hierarchinės regresinės analizės rezultatai parodė, kad asmenybės funkcionavimo lygis yra reikšmingas psichologinio atsparumo prognostinis veiksnys, antrame etape į modelį įtraukus mentalizaciją, papildoma reikšminga prognostinė vertė nenustatyta.

Išvados. Tyrimo rezultatai prisideda prie geresnio su psichologiniu atsparumu susijusių veiksmų supratimo.

Darbo vadovė: Doc. dr. Asta Adler

Raktiniai žodžiai: Psichologinis atsparumas, asmenybės funkcionavimo lygis, mentalizacija

TARP GYDYTOJO KABINETO IR DIRBTINIO INTELEKTO: SVEIKATOS RAŠTINGUMO, KIBERCHONDRIJOS, PASITIKĖJIMO GYDYTOJAIŠ BEI PASITIKĖJIMO DI TEIKIAMA SVEIKATOS INFORMACIJA SĄSAJOS

Morta Kaulinskaitė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Dabar, nei bet kada anksčiau, asmeniui susirūpinus sveikata yra pasiekiamas didžiausias kiekis įvairių šaltinių. Šaltiniai gali būti itin nauji, pavyzdžiui, dirbtinis intelektas (DI), arba labiau tradiciniai – gydytojai. Vis dėlto žmogui ne visada lengva nuspręsti, kuria informacija ar šaltiniu labiau verta pasitikėti. Žemas sveikatos raštingumo lygis gali apsunkinti asmens gebėjimą rasti, suprasti, įvertinti ar taikyti tinkamą sveikatos informaciją, o pernelyg didelis pasitikėjimas dirbtinio intelekto patarimais ar pakartotinis perteklinis sveikatos informacijos naršymas internete gali silpninti pasitikėjimą gydytojais arba net lemti vengimą kreiptis pagalbos. Kadangi tai yra santykinai nauja ir besivystanti tyrinėjimų sritis, šio tyrimo tikslas yra išanalizuoti sveikatos raštingumo, pasitikėjimo gydytojais, polinkio ieškoti sveikatos informacijos internete bei pasitikėjimo dirbtinio intelekto teikiama sveikatos informacija sąsajas.

Metodika. Tyrime dalyvavo 192 asmenys (61,5 % moterys), kurių amžius buvo nuo 18 iki 55 ($M = 33,3$, $SD = 12$), savanoriškai sutikę užpildyti internetinę apklausą. Tyrimo metu naudotas Sveikatos raštingumo tyrimo klausimynas HLS-EU-Q47 (Consortium, 2012), Pasitikėjimo gydytoju skalė TIPS (Anderson & Dedrick, 1990), sutrumpinta Kiberchondrijos sunkumo skalė CSS-12 (McElroy & Kearney, 2019). Tyrimo dalyvių taip pat buvo prašoma

įvertinti nuo 0 iki 10 DI pateikiamos sveikatos informacijos tikslumą ir subjektyviai vertinamą pasitikėjimą DI teikiama sveikatos informacija.

Rezultatai. Nustatytas reikšmingas, silpnas teigiamas ryšys tarp kiberchondrijos ir DI informacijos tikslumo vertinimo, ($r = .16$, $p = .029$) bei pasitikėjimo DI teikiama informacija, ($r = .15$, $p = .042$). Statistiškai reikšmingo ryšio tarp sveikatos raštingumo ir kiberchondrijos nerasta, ($r = -.13$, $p = .075$). Nors pastebima neigiama tendencija (didesnis raštingumas – mažesnė kiberchondrija), ji nepasiekė $p < .05$ reikšmingumo lygmens. Ryšys tarp pasitikėjimo gydytojais ir kiberchondrijos yra statistiškai nereikšmingas, ($r = -.01$, $p = .33$).

Išvados. Tyrimo rezultatai patvirtino, kad tyrimo dalyviai, kurie labiau pasitiki DI teikiama informacija, kartu yra linkę pernelyg dažnai ieškoti su sveikata susijusios informacijos internete, tačiau ši tendencija nežymi. Vis dėlto kitaip nei buvo tikėtasi, kiberchondrijos lygis nebuvo susijęs nei su prastesniu sveikatos raštingumu, nei su nepasitikėjimu gydytojais. Tai gali reikšti, kad DI naudojimas sveikatos informacijos paieškos tikslais gali turėti tik menką įtaką kiberchondrijos vystymuisi, o jos formavimui greičiausiai įtaką turi kiti veiksniai.

Darbo vadovė: Olga Zamalijeva

Raktiniai žodžiai: kiberchondrija, sveikatos raštingumas, pasitikėjimas dirbtiniu intelektu, pasitikėjimas gydytojais.

NESAIVIŽUDIŠKA SIVIŽALA NEPALANKIŲ VAIKYSTĖS PATIRČIŲ KONTEKSTE

Vakarė Kisieliūtė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Nesavižudiška savižala (NS) yra svarbi visuomenės problema. Jauni suaugę, išgyvenę NVP, yra itin pažeidžiama grupė NS atsiradimui. Nepaisant NS problemos rimtumo, žinios apie jos atsiradimą, raidą ir įveikimą yra ribotos. Taigi šio tyrimo tikslas yra atskleisti ir aprašyti asmenų, išgyvenusių NVP, NS atsiradimo, raidos ir įveikimo patirtis.

Metodika. Šiame tyrime dalyvavo 6 jaunos suaugusios (21 – 25 metų) moterys, išgyvenusios NVP ir per gyvenimą naudojusios NS, tačiau jos nebenaudojančios bent jau 2 metus. Duomenų rinkimui naudotas pusiau struktūruotas interviu ir duomenų analizei pasitelktas refleksyvosios teminės analizės metodas.

Rezultatai. Tyrimo rezultatai atskleidžia, jog jaunos suaugusios moterys NS atsiradimą gali patirti kaip susijusį su NVP išgyvenimu, emocijų reguliacijos sunkumais ir įgūdžių juos įveikti trūkumu, paramos artimoje aplinkoje trūkumu, patiriamu negalėjimu pasidalinti vidiniais išgyvenimais šeimos kontekste ir NS patyrimu kaip išmoktos bei saugesnės įveikos strategijos. NS raida patiriama kaip dinamiška ir formuojama įvairių vidinių ir išorinių patirčių. NS įveikimo procesas patiriamas kaip vienišas, itin sunkus ar galintis įvykti natūraliai ar staigiai, susijęs su požiūriu į NS, pagalbos siekiu, alternatyvių įveikos strategijų vystymu ir reikšmingais pokyčiais gyvenime. Galiausiai, įveikus NS, gali patirti apgailestavimą ir gėdos jausmą ar savo NS patirti kaip ne itin rimtą. Kita vertus, gali būti patiriama ir teigiama NS patirties reikšmė – būdas, padėjęs išgyventi NVP ir prisidėjęs prie asmeninio augimo.

Išvados. Jaunos suaugusios moterys NS patiria kaip susijusią su NVP, emocijų reguliacijos sunkumais ir paramos stoka, kaip išmoktą įveikos strategiją, kurios raida patiriama kaip dinamiška ir kintanti. Savižalos įveikimas patiriamas kaip sudėtingas, neretai vienišas procesas, susijęs su požiūriu į NS kaita, pagalbos paieška ir alternatyvių įveikos būdų kūrimu. Įveikus NS, ji patiriama dviprasmiškai – lydimą gėdos ar abejojimo jos rimtumu, tačiau patiriama ir kaip reikšminga, išgyventi padėjusi bei asmeninį augimą skatinusi patirtis. Nors dėl siauros imties ir retrospektyvaus tyrimo pobūdžio rezultatai negali būti generalizuojami, jie suteikia vertingų įžvalgų specialistams.